

Kedves Olvasó!

Az **Opus et Educatio** online szakmai folyóiratunk az élenjáró nemzetközi gyakorlat példáit követve vendégszerkesztő által szerkesztett tematikus szám. Ez év elején a Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottságának Andragógiai Albizottságával egyeztetve merült fel a felnőttképzés progresszív törekvéseit bemutató, értékelő tematikus szám megjelentetésének ötlete. S a szakmai lelkesedést szült: Dr. Németh Balázs az MTA Felnőttképzési Albizottság elnöke, az európai felnőttoktatási és felnőtt-tanulási politika, továbbá az összehasonlító felnőttoktatás témájának kiemelkedő kutatója vállalta a tematikus szám szakmai szerkesztését. Megismerve a szám gazdag cikkanyagát, remélem olvasóink is egyetértenek szerkesztőségünk kezdeményezésével. A hazai és nemzetközi kitekintésre is vállalkozó nyolc jelentős tanulmány, valamint a három, nemzetközi összefüggéseiben is figyelemre méltó projektismertetés, valamint éppen a vendégszerkesztőnk által jegyzett nemzetközi szakirodalmi tájékoztató blokk értékes információkat tartalmaz kutatóknak és a felnőttképzés gyakorlatában tevékenykedőknek egyaránt. Be kell ugyanakkor vallanunk azt is, hogy a terjedelem a szokásosnál is bővebb lett, a közel 20 ívnyi terjedelem is jelzi, hogy olyan tematikával foglalkozik e lapszámunk, mely jelentős kutatói, fejlesztői kör számára adott lehetőséget a publikálásra. Ezért kicsit rendhagyó módon a **Tanulmányok** rovatban jelentek meg olyan írások is, melyek a **Munkaügyi Szemle** rovatunkban is szerepelhetnének, s az **Eszmélés** rovatunk is mintegy beintegrálódott a keretekbe. Változatlanul külön jelenik meg ugyanakkor a **Projektekéről**, melyben három komplex ismertetést is olvashatnak, s nemzetközi kitekintésben is jelentős írás a **Recenzió** rovatunkban szereplő összeállítás.

Benedek András

főszerkesztő

Vendégszerkesztői beköszöntő

Az Európai Felnőttoktatási Társaság (EAEA) közgyűlése 2016-ban úgy döntött, hogy 2017 legyen a felnőttek tanulásának európai esztendeje. Korábban az EAEA hasonló kezdeményezésével el tudta érni, hogy az Európai Bizottság a témát uniós kezdeményezéssé formálja és élére álljon az ügynek. Ma az Európai Bizottságnak a felnőttek tanulásával foglalkozó munkabizottsága legfeljebb csak a munkahelyi és a munkavállaláshoz szorosan kapcsolódó képességfejlesztéssel összefüggésben ösztönzi a felnőttek tanulását, amolyan redukcionista szemléletnek megfelelően. Ez nem önmagában meglepő, e helyzet az életen át tartó tanulást ösztönző komplex szakpolitika hiányára utal, mely nem találja és nem keresi a válaszokat a lemaradó EU-tagországi felnőtt-tanulási teljesítményekre, nem integrálja az EU-ban egyébként aktuálisan fellelhető felnőttoktatási kutatások felnőtt-tanulási fejlesztések, innovációk eredményeit. Ez valójában megfelelni látszik a felnőttek tanulását kizárólag foglalkoztatási szempontok alapján tekintő felfogásoknak.

Az **Opus et Educatio** tematikus száma arra vállalkozott, hogy feltárjon néhány a felnőttek tanulását és oktatását érintő kurrens tényezőt. Olyan tanulmányok kerültek kötetünkbe, melyek rámutatnak a felnőttek tanulásának és tanításának nemzetközi, többek között az UNESCO által reprezentált trendjeire és kérdéseire. Ezek tükrében jelentkező tudományelméleti kérdésekre keresnek válaszokat, a tanulási

eredmény alapú képzésfejlesztés kontextusában felbukkanó minőség-problémákat elemzik, de reflektálnak a felnőttek diplomaszerzési törekvéseit befolyásoló hatásokra és az idősödők változó tanulási szokásaira, valamint a felnőttkori tanulás validálásának korlátjaira, csakúgy, mint az idősödé népesség munkavállalását meghatározó tényezőkre és az önbizalomnak tanulásra gyakorolt hatásaira.

Ezzel összhangban számunk olyan projekteket vonultat fel, melyek az életen át tartó tanulás szemléletformáló hatását igyekeznek alátámasztani. Az ASEM LLL HUB hálózat tevékenysége az európai és ázsiai tanulási formák, módszerek, gyakorlatok összevetésének igényével, a Pécsi Szenior Akadémia a szenior tanulók aktív közösség és személyiség-formáló hatásainak felvonultatásával, míg az Erasmus+ VINCE projekt az az EU tagországaiban működő felsőoktatási intézményekben tovább tanulni szándékozó, úgynevezett harmadik országokból érkező fiatal felnőttek előzetes tudása validálásának kihívásai megjelenítésével mutat rá a tanulás hasznára.

E tematikus számban sem marad el könyv-recenziók megjelentetése. A vendég-szerkesztő arra vállalkozott, hogy három olyan kötet mutasson be, melyek külön-külön és együtt is a felnőttek tanulását és tanítását elemző – kutató munka néhány aktuális dimenzióját reprezentálja. A kötetek mindegyik uniós finanszírozású projektmunkához kapcsolódó kutatásokban és elemzésekben érlelődött és hoz téma-, vagy országspecifikus példákat. Mindezek együttesen a felnőttek tanulását befolyásoló két alapvető tényezőt, tehát a részvétel és a teljesítmény kérdését tolják előtérbe.

Célunk az volt, hogy az összegyűjtött és rendszerezett írásokkal reflexiókra készítsük a tisztelt olvasót, mert meggyőződésünk, hogy a felnőttek tanulási részvétele és a tanulási teljesítmény voltaképpen csak szemléletformálással lehetséges. Talán e körben is hozzájárulhatunk ahhoz, hogy az EAEA felnőtt-tanulási kiáltványa alapján a felnőttek tanulásának ereje és öröme sokak számára átélhető és elérhető legyen. Ehhez viszont nem csak szemléletformálásra, de a tanuláshoz való hozzáférés javítására és szélesebb társadalmi esélyteremtésre is szükség van.

Németh Balázs

vendégszerkesztő

Budapest, 2017. október